МАТЕМАТИКА САБАҒЫНДА ОҚУШЫЛАРДЫҢ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТТЫЛЫҒЫ МЕН БЕЛСЕНДІЛІГІН АРТТЫРУ ӘДІСТЕРІ

Әдістемелік мақала / Іс-тәжірибе алмасу

Аңдатпа: *Бұл мақалада орта мектепте математика пәнін оқытуда оқушылардың танымдық белсенділігін арттыру, логикалық ойлау қабілетін дамыту және заманауи интерактивті әдіс-тәсілдерді тиімді қолдану жолдары қарастырылады. Мақала математика пәні мұғалімдеріне, сынып жетекшілеріне және педагогикалық тәжірибесін шыңдаушы мамандарға арналған.*

1. Кіріспе

Қазіргі білім беру жүйесінің басты мақсаты — оқушыға тек дайын білімді беріп қана қоймай, оны өздігінен ізденуге, талдау жасауға және алған білімін өмірлік жағдаяттарда қолдана білуге үйрету. Математика — логикалық ойлаудың, абстрактілі пайымдаудың және функционалдық сауаттылықтың іргетасы. Сол себепті математика сабақтарында оқушылардың пәнге деген қызығушылығын ояту мен белсенділігін арттыру өзекті мәселелердің бірі болып табылады.

2. Оқушылардың белсенділігін арттыратын заманауи әдіс-тәсілдер

Математика сабағын қызықты әрі тиімді ұйымдастыру үшін келесі педагогикалық технологиялар мен әдістерді қолдану жоғары нәтиже береді:

- **Саралап оқыту технологиясы:** Оқушылардың білім деңгейіне (А, В, С деңгейлері) сәйкес тапсырмалар құрастыру. Бұл әдіс төмен үлгеретін оқушыларға сенімділік ұялатса, дарынды оқушылардың күрделі есептерге деген ынтасын арттырады.
- **Проблемалық оқыту:** Сабақ басында оқушыларға дайын формула ұсынбай, оны өздігінен ашуға бағытталған проблемалық сұрақ қою. Мәселен, квадраттық теңдеулерді шешуде немесе геометриялық фигуралардың ауданын табуда практикалық есептер арқылы тақырыпты ашу.
- **Ойын элементтері мен ТРИЗ технологиясы:** Кіші және орта буын сыныптарында математикалық ребустар, кроссвордтар мен логикалық викториналарды пайдалану оқушылардың шаршауын басады және сабаққа зейінін аударады.

3. Практикалық тапсырмалардың маңыздылығы

Математиканы өмірмен байланыстыру — оқушы белсенділігінің басты кепілі. Мысалы, проценттер, пропорция, сызықтық функциялар мен статистика бөлімдерін өткенде тұрмыстық мысалдарды (банк пайыздары, сауда-саттық жеңілдіктері, арақашықтық пен жылдамдық есептеу) енгізу қажет. Оқушы $P = a \times b$ немесе $S = v \times t$ формулаларының құрғақ теория емес, күнделікті өмірде қолданылатын құрал екенін түсінгенде ғана ынтасы артады.

4. Қорытынды

Қорыта айтқанда, математика сабағында интерактивті әдістерді, саралап оқытуды және өмірлік практикалық есептерді жүйелі түрде қолдану оқушылардың функционалдық сауаттылығын арттырады. Мұғалімнің ізденімпаздығы мен сабақты әртүрлі пішінде ұйымдастыруы — сапалы білім берудің негізгі шарты.

Әдебиеттер тізімі:

1. Әбілқасымова А.Е. Математиканы оқытудың әдістемесі. – Алматы, 2018.
2. Назарбаев Зияткерлік мектептерінің педагогикалық шеберлік орталығының бағдарламалары.
3. ҚР Оқу-ағарту министрлігінің жалпы білім беретін мектептерге арналған бағдарламалары.